

dar bi še toliko radi od nje zvedili! Kdo nam bo na važne vprašanje odgovarjal, če narava terdovratno omolkne? Kdo nam bo povedal, kar zvediti nam serce teži?

Kemikar, in nihče drug, kot kemikar. On gré tudi nad kuhinsko sol, kakor nad vse stvari z nar hujim orodjem in nobene sile ne opusti: zvediti bitstvo njih. Kar kemikarju v roke pride, bode razkrojeno in razdžano, če je le razkrojljivo. Njegov namen je zvediti: iz katerih snov (Stoffen) obstoji stvar, katero preiskuje. Tako početje se imenuje ločba, ktera jenja le tam, ko kemikar na pervine pride, katerih nobena umetnost več razdeliti (ločiti) ni v stanu.

Nar silniši moč zoper vsako stvar pa so kislíne. Hočemo tedaj kuhinsko sol prisiliti, da se bo oglasila in povedala kaj v sebi ima, bo tudi ona mogla to muko prestati. Kanimo tedaj na sol neke kaplice žeplene kislíne (hudičevega olja), — lej! kak že kipi in gomizlja, in koliko mehurcov se že dviguje, kateri naznanjajo, da so bili v soli zaperti in šumeči se veselé oprostinja. Med tem se kuhinska sol raztopí v kislíni, in kmalo popolnoma zgine.

Kakor pa sodnik, ko izprašuje zatoženca, nobenega glása in nobenega pogleda ne prezrè, tako tudi kemikar, dokler sol preiskuje, nobene njene premembe in nobenega mehurca v nemar ne puša. Tisti zrak tedaj, ki ga vidimo v penicah kipeti, je neka posebna stvar, ki bode v nos, je kislega okusa, in ima moč višnjeve rastlinske barve na rudeče premeniti. Mi moramo tedaj ti zrak ali prav za prav ti gáz *) vjeti, da ga preišemo na dalje. V ti namen raztopimo iznovega sol po žepleni kislíni v zaperti steklenici in peljemo puhteči zrak, ki nam je prej všel, sedaj po stekleni cevki v drugo steklenico, ki je z vodo napolnjena. Kaj se bo nek tukaj z gorí popisanim gazom (zrakom) zgodilo? Kaj? tistega ojtrega, bodečega gaza ni več — namesto njega pa je voda kisljata. Voda se je navzela čisto vsega tistega gaza, ki je izpuhtel iz soli, in se potopil v vodi, in ta potoplina kislega gaza v vodi se imenuje solna kislína.

Kuhinska sol je tedaj solnokisli gaz v sebi imela. Al tega vediti nam ni dovolj; tudi solna kislína nam mora odgovor dati in razodeti, kar od nje vediti hočemo; preprej ji ne bomo dali mirú. (Dalje sledí.)

Občni zbor kmetijske družbe v Ljubljani.

(Dalje.)

Dalje je naznanil tajnik, da gosp. fajmošter Janez Zalokar so dodelali rokopis „umnega kmetovanja in gospodarstva, in da prvi del, ki zapopade poljedelstvo in obdelovanje travnikov, je za natis pripravljen. Ker so te bukve, čeravno vsakemu mlademu in staremu kmetovavcu potrebne, sosebno kmetijskim učilnicam namenjene, je zbor sklenul: naj se berž začnejo natisovati in scer v 2000 iztistih, gosp. fajmoštru pa naj se zavolj posebne pridnosti, s katero je obširno delo doveršil in živim potrebam domovine vstregel, brez da si bil zato kakošnega plačila terjal, v imenu kmetijske družbe zahvalno pismo pošlje.

Za izpraznjene 4 mesta na kmetijskih učilnicah se je oglasilo 7 kmečkih fantov. Ker ima po višjim sklepu pravilo veljati, da zraven družih dobrih duševnih in telesnih lastnost se imajo posebno taki fantje izvoliti, ki imajo kadaj domá gospodarstvo prevzeti, so bili za tibart izvoljeni: Ložar Janez iz Terzina, Gruden Jakob iz velikega Otoka Postojnske fare (prvi iz

Notrajskega, ki se je v kmet. učilnico oglasil), Kaplan Franc iz Mirne, in pa Dolenc Nande iz Št. Vida pri Zatičini. — Gosp. predsednik Terpinec je potem zboru nasvetoval: naj bi se sklenilo, da prihodnjíc imajo učenci kmetijskih šol eno leto v Ljubljani ostati, da se vsih tistih vednost naučé, ktere so podlaga djanskega (praktiskega) kmetovanja; s temi vednostmi navdani bojo z veliko večim pridom se učili v prihodnjih dveh letih posamne razdelke umnega kmetijstva, in predstojnikom omenjenih učilnic bo s takimi bolj izurjenimi glavami gotovo tudi vstreženo. Nauki pa, katerih se imajo ti učenci prvo leto v Ljubljani učiti, so: občno naravoslovje, kolikor ga je za kmetovavca potreba, in naroznanstvo domače živine, kmetijska kemija, živinoreja, poznanje rastljin, zlasti vsih trav, ki spadajo v živinsko pičo, popolni nauk iz reje sadnih drevés, murb in svilnih gosenc; zraven tega imajo učenci na podkovijski in živinozdravniški šoli priložnost večkrat viditi, kako se ima živina kovati, kako se streže bolni živini itd. Ker je na družbinem vertu marsikterega kmetijskega dela, in ker tudi grad gosp. predsednika ni delječ, na katerem se dokaj novega kmetijskega orodja rabi, imajo učenci lepo priložnost, se tudi soznani z novim dobro poterjenim orodjem, ker gosp. predsednik bojo radi dovolili, da pridejo učenci ob taci časih na Fužine, ko se z novimi plugi orje, z novo brano vlačí itd. Učenci se bojo scer imeli prvo leto veliko učiti, pa si bojo s temi nauki tudi za prihodnje učenje na djanskih kmetijskih učilnicah lepo podlago postavili. Omenjene nauke zamorejo učenci dobivati deloma v živinozdravniški šoli, deloma v šoli gosp. Fleišmana, v kateri se rastljinoznanstvo, sadjo- in murvoreja uči.

Zbor je enoglasno poterdil ti predlog gosp. predsednika, in vse predloge: kako naj odbor za stanovanje in živež učencov v Ljubljani skerbi, da se bo zamoglo shajati s tistim zakladom, ki je od vis. ministerstva za te štípendije določen. (Dalje sledí.)

Kmetijska zastavica.

Če ena krava z 6 centi vsak dan 20 funtov sená dobiva, koliko funtov trave mora vsaki dan dobivati, da ji ravno toliko tekne, kakor 20 funtov sená?

Višnutova Kršna — Avatara

in njeni ostanki na rimsko-slovenskih spominkih.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

Preje, kakor gremo v severnoslavensko mitologio gledat, kar se o tej Višnutovi-Avatari tam najde, hočemo slovenske pravlice o Kršnatu poslušati.

Slovensko ljudstvo, posebno okoli Ptuja, vé dosto povedati od Krsnikov. Tudi lastnih imén „Kršnavi“, „Kršnatič“, „Krsnik“ je dosti po Štajeru, Horvatskem in tudi po Krajnskem najti. O Krsniku pa se pravi, da ga rodi nekšna zala devica (primeri: Devagni, mater Kršnatovo) v zlatem dvoru (primeri: Dvarka, mesto Kršnatovo). Alí sovražni kralj ga ne terpi, ker se za svojo krono boji (primeri: Kamsa-ta, ujca in kralja) in tako se spremeni v bika (primeri: Kršnata med govejo živino) in zleti v megle. Tam večkrat najde družega Krsnika; tota dva se zdaj začneta klati (primeri: krivega Kršnata v indički mitologii), in kateri premaga, tistega dežela je srečna, ima dobro letino; sama zlata pšenica raste in sladka jabelka in vina sladkega zadosti. V deželi premaganega pa kapa debela toča. Med družimi velikimi deli, ktere je Kršna storil, se prepovedujejo tudi njegove strahovitne borbe s sedmerimi

*) Gosp. fajmošter Zalokar dobro pravijo zastran besede »gáz« v rokopisu »umnega kmetovanja«, da našim Dolencem beseda gaz ne more biti preveč čudna ali ptuja, ker pravijo: »meni se gazi« (phá), prav v kemijskem pomenu.